

החברה למתנ"סים

מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ)

יוצרים את העתיד

מספר רעיונות לפעילות פרידה

ניהול היגוי וניהול פדגוגי : ינקו אושרת. עריכה וליקוט
חומרים: תאיה הגר.
06/06/2010

פעילות אפריקה

מטרות פעילויות הפרידה -

- להעלות למודעות את החוויות הטובות והנעימות שחוו התלמידים בבית הספר/בכיתה במהלך השנה, לצד התסכולים והכעסים, ולברר מהי הצידה לדרך שלוקחים התלמידים בסיום פרק זה.
- לפתח רגישות לתגובות, למעשים ולאמירות שעלולים לפגוע באחר - מורים ותלמידים במסגרת אירועי הפרידה.

שיחה על פרידה

- אילו רגשות מעורבים בפרידה? / מה אנחנו מרגישים כשאנחנו נפרדים ממישהו?
- האם מה שאנחנו מרגישים זה בהכרח מה שמרגיש גם הצד השני?
- מה ניתן לעשות על מנת להקל על פרידה? (להכין ציפורים, לשמור על קשר)
- אילו דרכים לשמירה על קשר אתה מכיר?

ספר זיכרונות מיועד לכיתות א'- ז'

לחלק לתלמידים ספר זיכרונות באמצעות מחברת של 16 דפים (ריקה). ניתן לגזור מחברת לשניים, כך שמחברת אחת משמשת שני תלמידים. המורה תכין מחברת גם לעצמה. כל תלמיד יעטר את מחברתו ע"י טושים, נייר עטיפה, מדבקות, סרטים, נצנצים וכו'. הציוד הנדרש יוכן מראש ע"י המורה. לקישוט המחברת יוקדשו כ-20 דקות מהשיעור. כל תלמיד ייתן את מחברתו, בסבב, לשאר חברי הקבוצה וגם למורה לשם כתיבת זיכרון האחד לרעהו. ניתן להנחות ולומר כי ניתן לרשום תכונות טובות, אשר באו לידי ביטוי בעבודה המשותפת במהלך השנה, של התלמידים להם כותבים זיכרון וכן איחולים לשנה הבאה.

משחק האותיות מיועד לכיתות א'-ו'

המורה תכתוב על הלוח או דף את המילה "פרידה" בגדול.
כל תלמיד ירכיב כמה שיותר מילים מצירוף האותיות של המילה פרידה.
בסיום כל אחד ימספר את המילים שהרכיב.
כל תלמיד בתורו יקרא את מילותיו - המורה תקשר את המילים להיבטים שונים של הפרידה, כך שניתן יהיה לראות כי לצד העצב שבצידה יש בה גם אלמנטים חיוביים - "יד" - לדעת להושיט יד, לעזור ולשמור על קשר למרות הפרידה, "פרי" - עם הפרידה ניתן להתבונן בפירות שקטפנו בשנה זו.....

איחולים בהגרה מיועד לכיתות א'-ו'

כל תלמיד יכתוב על גבי פתק איחולים לעצמו (כגון: הצלחה בלימודים, הרבה חברים, חופש כייפי, שנה פורייה וכו'). התלמיד לא יציין את שמו על גבי הפתק.
בסיום, כל הפתקים יונחו בכובע. כל אחד בתורו יוציא פתק מהכובע, יקריא בקול את הכתוב ויקדיש אותו לאחד מחברי הקבוצה.
המורה משתתפת במשחק.

תמונה מספרת מיועד לגן-ג'

הצגת מספר תמונות בהן מופיע מוטיב הפרידה, כמו - אם הפרדת מילדה לפני היכנסו לגן.
כל תלמיד בוחר תמונה.
כתיבה של סיפור או סיפור בעל פה על התמונה.
שיתוף חברי הקבוצה בסיפור.
קישור הסיפור שסיפרתי להרגשתי האישית של עם הפרידה:
* כיצד אני מרגיש בשעת פרידה?
* כיצד ניתן להקל על הפרידה שלנו?
* באילו דרכים ניתן לשמור על הקשר בינינו?

ברכה ו/או ציור מיועד לילדי הגן עד א'

התלמידים והמורה יכינו ברכה ו/או ציור לחברי הקבוצה כמתנת פרידה

היגדים להשלמה לכיתות א'- יב'

על השולחן יונחו כרטיסיות כאשר על כל כרטיסיה היגד .
כל אחד בתורו ירים כרטיסיה, יקרא את ההיגד וימשיך אותו.

היגדים :

- אני שמח שהשנה הסתיימה כי ...
- אני עצוב שהשנה הסתיימה כי ...
- הכי קשה לי עם סיום השנה זה ש ...
- הכי ריגש אותי השנה ...
- הייתי רוצה שבשנה הבאה ...
- היה לי טוב השנה כש ...
- שימח אותי במהלך השנה ...
- החוויה הטובה שזכורה לי היא ...
- הקל עלי כאשר ... / עזר לי השנה כש ...
- היה חסר לי השנה ...
- הפעילות המעניינת ביותר שעשינו יחד השנה ...
- אתגעגע ל.....

מתוך התשובות שתעלנה ניתן לפתח דיון על הרגשות בשעת פרידה על פי הנקודות שכבר הוצגו
בפעילויות קודמות :

- אילו רגשות מעורבים בפרידה? / מה אנחנו מרגישים כשאנחנו נפרדים ממהו?
- האם מה שאנחנו מרגישים זה בהכרח מה שמרגיש גם הצד השני?
- מה ניתן לעשות על מנת להקל על פרידה? (להכין ציופרים, לשמור על קשר)
- אילו דרכים לשמירה על קשר אתה מכיר?

החברה למתנ"סים

מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ)

משחק סולמות לילדי גן עד ו'

הרציונאל - התלמידים יעצרו ויבדקו איפה הם התחילו ואיפה הם היו. יש להמחיש לתלמידים את ההתקדמות הרבה שעשו.

המורה תפרוס על השולחן רצף מספרים מ - 1-30 על פי הדגם הבא :

9	8	7	6	5	4	3	2	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---

כל תלמיד ימקם את החייל שלו במקום בו הוא חושב שהיה בתחילת השנה בהיבט של הנושא הנלמד (1 - המקום הנמוך ביותר, 30 - הגבוה ביותר).
לאחר שהתלמידים מיקמו עצמם תציב המורה שלוש טבלאות שוקולד בעמדות 15, 22 ו-30. כל תלמיד בתורו יענה על שאלה בנושאי הלימוד שנלמדו השנה. אם ענה נכון יזרוק קובייה ויתקדם. אם ענה לא נכון יזרוק קובייה וירד בסולם. המגיע לשוקולד קובע חוק במשחק על פי ראות עיניו כמו - על כל מי שמקבל שוקולד להתחלק בו עם אחרים, או שמתור זה הוא עצמו מתקדם בכל פעם על פי הזריקה הגבוהה ביותר בסבב וכך הלאה.
בתום המשחק תתקיים שיחה על התחושות של התלמידים לאור הצלחתם/אי הצלחתם במשחק - מה הם חשו, לפי מה מיקמו עצמם, מדוע חוקקו דווקא את החוקים הללו וכיצד משקפים הדברים שעלו במשחק את השנה שחלפה - עליות, מורדות, ציות לחוקים, שבירת חוקים, הצלחות ועוד

פרח לפרידה כיתות א'-ו'

המורה מכינה פרחים גדולים כמספר ילדי הקבוצה.
כל ילד מקבל פרח. ב"אבקנים" יופיע שמו.
על כל אחד מעלי הכותרת ירשום התלמיד -
-הישג אישי שלי השנה.
-תרומה שנרתמתי מן הקבוצה והכיתה השנה.
-תחום הלמידה בו נהניתי ביותר השנה.
-אכזבה שחוויתי השנה.
- הצלחה שהייתה לי השנה

מחברים את כל הפרחים על אחד הקירות בכיתה. מעלים לדיון נושאים שחזרו על עצמם אצל מספר תלמידים. ניתן על סמך פעילות זו לתכנן שינויים/שיפורים לשנת הלימודים הבאה.
הילד לוקח עימו את הפרח כמזכרת מהשנה.

ויצרינו ציורי פרחים

אילו יכלה/ה החפץ / התמונה / המילה לדבר... לילדי גן-ו'

לכתוב על הלוח את המילה "פרידה". לשאול את הילדים מהי פרידה עבורם. לפזר על השולחן חפצים תמונות ומילים כתובות על גבי כרטיסיות. כל ילד בתורו יבחר בחפץ, תמונה, או מילה ויסביר למה הוא בחר בה וכיצד הוא יכול לקשר אותה לפרידה ולסיכום שנת הלימודים.

חפצים/מילים/תמונות שניתן להשתמש בהם :

- תמונה של ילד לומד
- תמונה של ילד שמח
- המילה כעס
- ספר
- מחברת
- תמונה של שני ילדים המחבקים זה את זה
- תמונה של כדור
- תמונה עם ילדים
- המילה מורה
- תמונה של אמא הנפרדת מילדה לפני שער בית הספר
- המילה הצלחה

סימניה לפרידה לילדי גן-ח'

כל ילד מקבל מהמורה סימניה לספר ועליה כתוב שיר פרידה. המורה תקריא את שיר הפרידה. התלמידים יאמרו כיצד הם מתחברים בהרגשתם לכתוב בשיר.

פרידה בהמחזה לילדי גן – ג'

התלמידים יצבעו וייגזרו בובות מקרטון אותן תכין המורה מראש. באמצעות הבובות ימחיזו/ידברו את הפרידה או חוויה משותפת כלשהי מהשנה.

סולמות ונחשים או חבילה הגיעה לילדי א' - ו'

- משחק סולמות ונחשים הכולל בתוכו משבצות עליהן מופיעים ההיגדים הרשומים מטה - כל ילד בתורו יתקדם במשחק בעזרת קובייה. בהגיעו למשבצת עליו להשלים את ההיגד המופיע בה. - לחלופין - העברת חבילה מאחד לשני, עד להוראה של המורה לעצירה - התלמיד אליו מגיעה החבילה מתייחס להיגד המופיע על הכרטיס המוצמד אליה, לאחר התייחסותו תתחיל שוב פעילות העברת החבילה מאחד לשני ....

ההיגדים -

- משהו חשוב שלמדתי על עצמי השנה ...	- פעילות/שיעור שאהבתי במיוחד ...
- חוויה נעימה שעברתי השנה ...	- חוויה קשה שעברתי ...
- מטרה שהצלחתי להגשים ...	- אני נפרד מ...
- פרידה בשבילי היא ...	- השנה היה לי טוב עם ...
- הדבר הכי מצחיק שאני זוכר מהשנה הוא ...	- למה אתגעגע?
- הכי קשה לי עם סיום השנה זה ...	- אני שמח שהסתיימה שנת הפעילות כי ...
- אילו יכולתי להתחיל מחדש את שנת הפעילות אז ...	- הכי טוב היה לי ...
- לסיים אני רוצה להגיד שאני מאוד מאוהב מ...	
- אני חושב/ת שהתקדמתי השנה ב...
- הדבר החשוב ביותר שלמדתי השנה הוא...
- אני אזכור מהשנה בעיקר ...
- אילו יכולתי הייתי משנה בשנה זו את...
- שינויים שחלו בי...
- מה שהיה חסר לי השנה...
- בשנה הבאה אני רוצה...
- אני מקווה שבשנה הבאה...
- דבר עצוב שקרה לנו השנה...
- בכלל לא איכפת לי ש...
- אני עצוב שהסתיימה שנת הפעילות כי...
- הכי ריגש אותי השנה...
- לסיים אני רוצה להגיד שאני מאוד מאוהב מ...

השלם את החסר לילדי א' - ו'

הכנסת ההיגדים הנ"ל, כשהם כתובים על כרטיסים, לתוך כובע. כל תלמיד בתורו בוחר כרטיס, קורא אותו ומשלים.

מכתב לסיים לילדי גן - ו' (ילדי הגן מציינים)

התלמידים יתבקשו לכתוב מכתב בו יציינו חוויות שחוו במהלך השנה. גם אנחנו המורות נכתוב לתלמידים מכתב לסיים השנה, להעברת המסר שפרידה היא הרגשה שחווים אותה שני הצדדים, וזאת למרות שחוויותיו של כל צד יכולות להיות שונות. עם סיום כתיבת המכתב יבחרו התלמידים את הנקודות מתוך אותן בוחרים להעלות בפני הקבוצה.

עפיפונים מספרים לילדי א' - ו'

התלמידים יכינו עפיפונים בכיתה וירשמו על גבי העפיפון ברכה לתלמידי הכיתה עם סיומה של שנה. עם סיום הכנת העפיפונים יצאו החוצה עם המורה להעיפם. חומרים וציוד לעפיפון: מפה חד פעמית אטומה ועבה, טושים שאינם נמחקים במים, מספריים, מספר קשיות או שיפודי עץ דקים, דבק מסקנטייפ, חוט עבה וחזק, גליל נייר טואלט. ההכנה:

גוזרים מעוין ממפת הניילון (החלק העליון צר הרבה יותר מהחלק התחתון). את המעוין מקשטים ומציירים עליו בעזרת הטושים. מנקבים חור במעוין בנקודה של מפגש האלכסונים. מחברים את הקשים או את שיפודי העץ בעזרת מסקינטייפ לגב המעוין, על קו האורך וקו הרוחב. במידה ומשתמשים בשיפודים יש להקפיד לחתוך את הקצוות החדים שלהם כדי למנוע תאונות לא רצויות.

קושרים חוט מסביב לנקודת המפגש של הקשים. זהו החוט שאיתו נחזיק את העפיפון ולכן הוא צריך להיות ארוך במיוחד (עשרים מטרים לפחות).

מקשטים את גליל נייר הטואלט ומגלגלים עליו את החוט של העפיפון כדי שלא יס תבך וייקשר. לקצהו התחתון של המעוין נחבר "זנב". את הזנב ניצור מחוט שאליו נחבר משולשים קטנים ממפת הניילון. בסופו נחבר חפץ בעל משקל גדול מעט יותר מאשר חוט, למשל – דיסק, חתיכת עץ וכד'. הזנב חשוב כדי לשמור על יציבותו של העפיפון.

נשמע מסובך? - ממש לא!

מה נשתנה ? לילדי א' - יב'

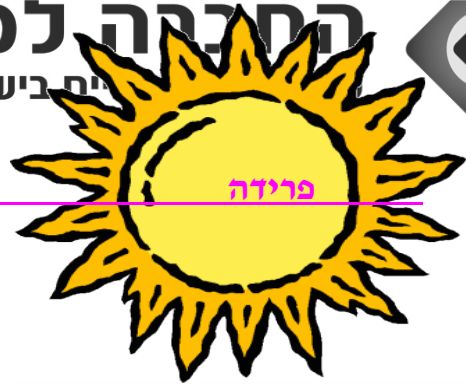
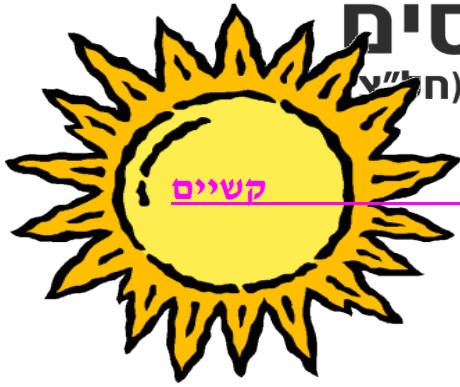
הכנת משפטים המתייחסים להרגשה בתחילת השנה: הציפיות שלי, הרגשות שלי..... ולהרגשה עכשיו עם סיומה של השנה.

התלמיד בוחר שני משפטים המתארים את הרגשתו - אחד המתייחס לתחילת השנה והשני לסיומה, ומשתף על פי בחירתו.

שיחה - האם קיים הבדל? מה גרם להבדל? מדוע אין הבדל?

שמש אסוציאציות על פרידה. לילדי א' - יב'

רמה אסוציאטיבית ראשונית ללא עיבוד - נכון לתלמידים בעלי קושי לבטא עצמם מילולית ורגשית.

יומנו של ... לילדי ג'- יב'

סקירת התקופה דרך כתיבת יומן ע"י כל אחד מחברי הקבוצה.
היומן יכתב מזוויות ראייה ייחודיות כגון:
יומנו של הלוח.... עף לו בכיתתנו ....
יומנו של הזבוב ש
יומנו של שולחן...

יום בחיי קבוצתנו – לילדי א'- יב'

כל תלמיד יצייר או יכתוב על יום הזכור לו במיוחד ממפגשי קבוצתנו.
דיון -
- מה עולה מציורך / ממה שכתבת?
- מדוע בחרת דווקא ביום זה?
- מה ניתן ללמוד מהדגשים ששם כל תלמיד על מפגשינו?

תעודת סיום לילדי גן - יב'

מכינים לכל תלמיד " תעודת בוגר"
מורה יבחר את הסגנון הרצוי לו - רציני, משעשע, לימודי, רגשי, אישי.....

צידה לדרך 1 לילדי ג'- יב'

כל תלמיד יעלה רעיונות / עצות לשיפור הלמידה מניסיונו בשנה זו. המורה תרכז את רעיונות התלמידים ותצרפם לצרור עצות שהכינה מראש עבור כל תלמיד.
כל תלמיד יקבל עותק של צידה לדרך.

החברה למתנ"סים

מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ)

אור יחיד ומיוחד לילדי א' - ו'

לכל ילד יודבק דף על גבו עליו מצויר נר - הילדים יסתובבו בכיתה ויכתבו האחד לשני תכונות טובות שגילינו אחד על השני במהלך השנה -
בסופה של עילות נגלה כי לכל אחד נכתבו דברים שונים לכל אחד הייחודיות משלו - אור מיוחד משלו.

ישראל
שנת 2015

"שוטט ורשום" לילדי ג' - יב'

על קירות הכיתה מודבקים בריסטולים גדולים. כל בריסטול מחולק לשני חצאים. בחצי האחד פרצוף שמח בשני פרצוף עצוב. בראש כל בריסטול רשומים התחומים השונים: חברתי, לימודי וכו'. התלמידים עוברים וכותבים בחצי המתאים את תחושותיהם לגבי התחומים השונים. פעילות זו יכולה להוות בסיס לתכנון שינויים/שיפורים לשנת הלימודים הבאה.

הבלון ... לילדי ג' - ו'

- לתלמידי הכיתה יחולקו בלונים (לכל תלמיד תינתן האפשרות לבחור את צבע הבלון)
- התלמידים יתבקשו לנפח ולשחרר אוויר מהבלון מספר פעמים
- לאחר מכן התלמידים יישאלו על -
- מבנה הבלון ותכונותיו: לבלון פיה קטנה, כשהוא מתנפח הוא גדול ורחב, הבלון גמיש ולא קשיח.
- אנלוגיה לשנה שחלפה -
- בתחילת השנה "שאפנו אוויר" התמלאנו באנרגיות ומרץ שיאפשרו לנו ללמוד ולמלא את המשימות, ידיעותינו הכנותינו הלכו וגדלו כמו הבלון, כדי לאפשר את הלמידה וההתפתחות היה עלינו לגלות גמישות - כפי שקורה פעמים רבות בתחומים רבים בחיים.
- במה הגדילה וההתפתחות תלויים? - רק בנו - אנו בוחרים עד כמה אוויר לקחת לקראת ניפוח הבלון, כמה לנפח את הבלון....

"צידה לדרך" 2 לילדי ג'-ז'

המורה תקריא לתלמיד בקול רם את השיר "צידה לדרך".

לדרך העולה את ההרים, אתה לוקח איתך 2 מספרים לתלמידים - ציפור ענקית באה לקחת אותך.
ההרים שקים, עולה על גבה ושניכם עפים אל
שואלים את התלמידים - מה תיקח עימך בכל אחד מהשקים אם אחד מהם אתה שומר איתך
ואת השני מעיף ברוח?
מחלקים לתלמידים דף ובו מצוירים שני שקים, עליהם לכתוב או לצייר מה יכיל כל שק.
שואלים: מה תעשה עם הדברים הנפלאים ששמת בשק ששמרת איתך?

רגשות לילדי גן-ח'

מה אני חשה לקראת סיום השנה?
- על הלוח תרמילון עם רגשות. כל תלמיד בוחר רגש אחד המביע את הרגשתו לקראת סיום השנה,
רושם אותו על מדבקה גדולה ומדביק על החולצה.
- על המשתתפים לקום ולחפש את החברים שרשמו אותה מילה ולהתיישב בקבוצות בהתאם.
- בקבוצה - יסבירו האחד לשני מדוע בחרו דווקא במילה זו, וירשמו את הסיבות שעולות.
- במליאה - ישתפו את החברים בסיבות שהביאו כל קבוצה לבחור ברגש המסויים.
- לסיום כדאי להתייחס לאותן המילים שבהן בחרו מעט אנשים או לא בחרו כלל, וגם למילה
שנבחרה על ידי מספר רב של אנשים (אם תהיה מילה כזו).
הצעות לתרמילון: התרגשות, עייפות, תסכול, כעס, שמחה, התלהבות, מתח, לחץ, עצבות.

הסיום שלי לילדי א'-ז'

פעילות קבוצתית.
- החומרים לפעילות: עיתונים צבעוניים, בריסטולים, צבעים, דבק, מספריים.
- הוראות: כל קבוצה מתבקשת לבחור מן העיתונים תמונות המבטאות פרידה, לגזור אותן
ולהדביקן על בריסטול כך שיווצר רצף רעיוני אך ללא סיום לסיפור.
הבריסטולים יעברו בין כל הקבוצות, וכל קבוצה תבחר לכל בריסטול סוף משלה.
- במליאה: כל קבוצה תקריא את הסיום שלה לסיפורים ויערך דיון סביב ההיבטים השונים
העולים מתוך ה"סיומים" השונים - הגישות והרגשות המובעים.

קוצים ושושנים לילדי ג' - יב'

- עזרים: "עלי כותרת" ו"קוצים" כמספר המשתתפים, כלי כתיבה, סלוטייפ.
- משך הפעילות: 45 דקות
- הכנה: גוזרים "עלי כותרת" מבריסטול ורוד ומעוינים מבריסטול לבן או צהוב.
- מהלך הפעילות -

שלב א' - אישי

כל משתתף יקבל "עלה כותרת" (ורוד) ו"קוץ" (צהוב).
כל משתתף יכתוב על "עלה הכותרת" דברים טובים שקרו לו במהלך השנה ועל ה"קוץ" יכתוב דברים שתסכלו אותו, הכעיסו אותו, או גרמו לו עוגמת נפש.
אין כותבים שמות על ה"עלים" וה"קוצים".

שלב ב' - במליאה

המורה תבקש מן המשתתפים להניח על רצפת החדר או להדביק על הלוח את העלים – בצורת פרח ואת הקוצים – בצורת קוץ.
המורה קורא בקול את הכתוב על עלי הכותרת של "הפרחים" ועל חודי "הקוצים" (ניתן לקרוא קודם את הכתוב על הפרחים ולאחר מכן ועל הקוצים, או לסירוגין "עלה" של פרח ו"חוד" של קוץ).

שאלות לדיון:

- מה היה קל יותר למצוא, "קוצים" או "שושנים"? מדוע?
- מה נראה לכם שתזכרו בעוד חמש או עשר שנים מחוויות שנה זו?
- איזו צידה לדרך אתם לוקחים אתכם משנה זו?
- אילו קוצים ואילו שושנים הייתם משלבים בפרידה שלנו?
- מה אפשר לעשות כדי להקל עליכם ועל מקבל השירות את הפרידה? (מתנות, ציפורים....)

החברה למתנ"סים

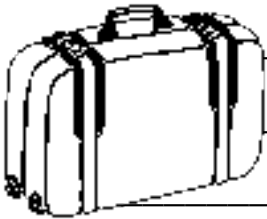
מוכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ)

לילדי ג' - יב' מזוודות

ניתן להכין עם הילדים שלוש מזוודות (מקרטון ביצוע או בריסטולים).
בכל מזוודה ישימו הילדים פתקים בהם כתובים הדברים שהם לוקחים איתם בסוף השנה,
הדברים שהיו רוצים לוותר עליהם והדברים אשר היו רוצים לשפר.
במידה ואין אפשרות להכין מזוודות אפשר לצייר שלוש מזוודות גדולות על בריסטול גדול ולכתוב
בתוכן את התכנים.

מה אני לוקח איתי במזוודה?

מה אני משאיר מאחור?

זכרינו צאי זענינו

החברה למתנ"סים

מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ)

התעודה שלי

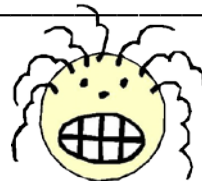
דברים שהצלחתי בהם

דברים שהתקשיתי בהם

דברים שאני שמח בהם

דברים שקרו לי עם חברים

התעודה שלי

החברה למתנ"סים

מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ)

סוכריות לילדי גן- יב'

במרכז הכיתה סלסילה מלאה בסוכריות עטופות.
כל תלמיד ניגש, לוקח סוכרייה ופותח את עטיפתה. בזמן שהוא משליך את הנייר לכלי שהוכן מראש, מספר התלמיד על משהו מן השנה הקודמת שהוא משליך. (חוויה לא נעימה, התנהגות לא רצויה וכדומה).
לפני שהתלמיד מכניס את הסוכרייה לפיו הוא מספר מה הוא לוקח איתו מן השנה הקודמת (חוויה, אירוע, רגש), שימשיכו ללוותו גם בשנה הבאה.
על סמך שיחה זו ניתן לתכנן פעילויות לשנת הלימודים הבאה.
פעילות המשך (לא חובה) - התלמידים יעלו על הכתב ובציור את החלטותיהם מן הפעילות הקודמת, או בקשות ומשאלות לשנה החדשה.

יזרימ צאי סוכרייה
זענין זאי זענין

החברה למתנ"סים

מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ)

רגשות ומחשבות לילדי א'-יב'

רעיון זהה לדף אצבעות.

דף זה מחולק לעיגולים אשר בהם כתובים משפטים אותם הילד צריך להשלים :

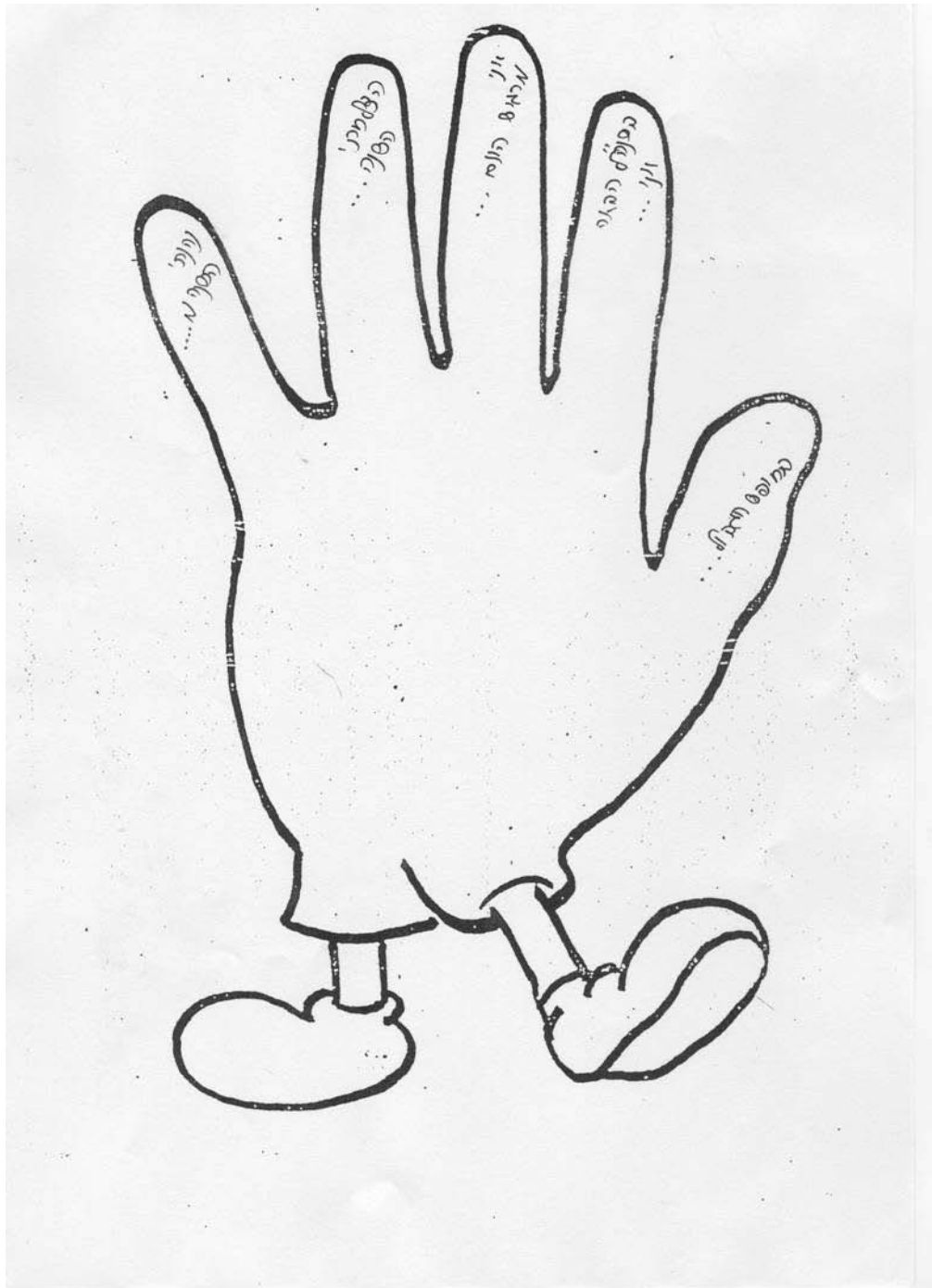
"אני יכול..., השתנה בי..., מה יעזור לי בעתיד...".

יוצרים את העתיד

האצבעות שלי לילדי א'-ו'

ניתן לתת את הדף מודפס או לאפשר לכל ילד לצייר את כף ידו (מניחים את כף היד ומשרטטים קו מתאר). בכל אצבע רשומה תחילתו של משפט אותו הילד משלים - לדוגמא: "אני מרגיש היום...".

להתראות ולא שלום

זהו שיר להתראות ולא שלום
אפילו שאנו כאילו נפרדים היום.
זהו שיר ובו קשה לספר
על תקופה יפה ביותר.
שהיה לנו נהדר ביחד בלי להגזים
כי אתם הייתם פשוט משגעים.
זהו שיר קצר ובו תודה קטנה
בשביל כל הכיף שנתתם לנו במתנה
זהו רק שיר, וקצרות השורות
ולנו היו חוויות כה רבות.
זהו שיר שמח ויש ניגון מכל מילה
כי אתכם היה ממש נפלא.
אך זהו שיר עצוב, כי נפרדים
ויש דמעות קטנות בין המילים
זהו שיר סיום והתחלה גם כן
כי יש פרידה ותקופה חדשה מתחילה לכם.
זהו רק שיר ולכל שיר יש סוף
אם לרע ואם לטוב.
זהו רק שיר ואין בו הרבה מקום
אז באמת תודה. בהצלחה.
להתראות ולא שלום

מקורות מידע:

אימוני הוראה שנה ב' מכללת אורנים- סטודנטיות לחינוך מיוחד.

<http://www.orianit.org/fmorim/> - הפורום הגדול למורים וגננות

http://www.yeladim-edu.org.il/sub_page.asp?sp=74&p=44 - מרכזיה חינוכית ארצית